

בעזרה שי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עין הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת בכורות

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך

נא להעיר הערות



כל הזכויות שמורות

תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36

פעיה"ק ירושלים תובב"א

טל : 571-2016 (02)

פ"ו על אלו מומין

גמ' לז. - לח.

מומין לשחוט - אוזן שנפגמה, נסדקה כל שהוא בלי חסרה,
ניקבה כעדשה, ככרשינה (קצת יותר) הנכנס ויוצא (לפסול למזבח אפי' במחט),
יבשה - לת"ק אינה מוציאה דם, לר' יוסי בן המשולם נפרכת
[כלל פרט וכלל כעין פיסח ועור - מומין שבגלוי] [מום רע] ואינן חוזרין,
ולא מום עובר [אין נפדין] [אשר לא יקריבו] כ"ש לא שוחטין, פיסח ועור]

אין טומאת אהל בגלגלת שחסר: ב"ה - כסלע,
ב"ש - כמקדח קטן לר"מ, גדול לחכמים - רב חסדא - היוצא ונכנס = יותר מסלע,
ר"פ - מקדח סתם שבציר מסלע, ר"נ - סלע סתם בציר ממקדח קטן

כלי שטף (לרש"י - עץ) שנפל על אחוריו טומאת משקין דרבנן -
יש לו תוך - נטמא גבו לא נטמא תוכו [היכר מעין כלי חרס שלא ישרפו תרומה]
אין לו תוך [וחזי למדרס בעין] - אף נטמא גבו נטמא תוכו

אין מדרס בכלי חרס

רש"י לח.

אין גזירת משקין באחורי כלי חרס דאף משקה דזב לא מטמא אחוריו

גמ' לח. - לט:

מומי עין: ריס (lid) שניקב, נפגם, נסדק
דק לבן צף או שחור משוקע נכנס בשחור שבעין
ר' יוסי - אין מומין בלבן שבעין [יצא מ"חלב עינימו"]
ר"מ - שחור הנכנס ללבן הוי מום [תבלול = מבלבל העין]

ת"ח שאומר הוראה לאחר מעשה - אין שומעין לו

טיפין לבנות בעין - קבוע - לר"מ מ' יום, לר"י פ' יום - ובודקין ג"פ משולשים
(לרש"י - ביום $26\frac{1}{2}$ - $26\frac{1}{2}$ - 27)

מים קבועין בעין פ' יום ובודקין ג' חדשים באכילת תבן של שדה בעל (סגי בגשמים) לח (מאלול עד חצי
תשרי) ואח"כ יבש (מאדר עד חצי ניסן)
וספק אם למפרע או מכאן ולהבא הוי מום (ג"מ במעילה בכסף הפדיון)

חוטם (ביניהם) מבחוץ או שפתו שניקב, נפגם, נסדק

חוטין (חניכיים) חיצונות שנפגמו, נגממו

פנימיות (מתומת $m o l a s$) - ת"ק - שנעקרו, ר' יהושע בן קפוצאי - רק פוסל ממזבח אבל לא ישחט,
ר"ח בן אנטיגנוס - מותר למזבח

חסרון אבר מבפנים - ספק אי פסול לכו"ע ממזבח [תמים יהיה לרצון]

לברייתא א' חסר כוליא אחת כשרה [נבראת ככוליא אחת, חסרה אחר קבלה]

תם בעינן רק בשחיטה וקבלה [ולקח מדם הפר - שהיה כבר]
בן שנה בעינן אף בזריקה (שעות פוסלות בקדשים) [בן שנה יהיה לכם - כל הויותיו]

ר' יוסי - מעוץ וכתות - אף בביצים [הוי חסרון], נתוק וכרות רק בגיד
ר"י - כולם אף בביצים [מום שבגלוי], ראב"י - כולם רק בגיד [מום שבסתר]

רש"י לט:

רש"י כאן - כרות - בסכין ומעורין קצת ותלויין, נתוק - ביד לגמרי ועדיין תלויין
רש"י לג: - כרות - לגמרי ועדיין בכיס, נתוק - מהכיס והשליכן

גמ' לט: - מ:

נפגם כיס הגיד, הערוה, עצם הזנב, ראש הזנב מפצל (לרש"י - נקלף והעצם מגולה), חוליות זנב רחוקות זמ"ז מלא אצבע (גודל)

חסרון ביצים, כיסין, חסר ויתר ביד (ברגל = טריפה), קלוט (עגולות), חגר, נשבר עצם ידו או רגלו וצולע או נפגם וניכר, שפה תחתונה עודפת (ר"פ - עם עצם) לאילא וב"ד שלאחריהן - גלגל עין (רש"י - שחור, רש"י נדה - לובן) עגול, שפה עליונה עודפת, ניטל רוב המדבר (שאינו דבוק) של הלשון

לר' ישמעאל אם יש ב' כיסין בידוע שיש ב' ביצים, ור"ע חולק

ביצה דבוקה בכסלים לר"ע הוי מום, ור' יוחנן ב"ג חולק

אוזן כפולה בלי הבדל בעצם התנוך, פיו או רגליו בלום (קצר, נפוח), זנב עגולה כחזיר, רק א' (בגדי) או ב' (בטלה) חוליות בזנב, זנב קצרה

יבלת בעין אפי' בלי עצם, עין או אוזן או לר"י ביצה א' גדולה מחבירתה

רש"י לט:

משולשת - רש"י - בין נקב לכנף, שיעור גדיל לבד מענף, רש"י מנחות - ענף לבד מגדיל: לב"ש ד', לב"ה ג' גודלין

גמ' מא. - מב:

לא שוחטין למזבח ולא לחולין: חוורור ומים שאינן קבועין, חוטין פנימיות שנפגמו, בעל שחין (לח בפנים ובחוץ), יבלת עם שער בלבן שבעין, זקן, חולה, מזוהם, נרבע, נוגח, טומטום [רב חסדא - ספיקא הוא, ר"ל (לרש"י - לכו"ע) - במטיל מים במקום זכרותו, ונראה כמום [הזכר]],

אנדרוגינוס (וטומטום לר' יוחנן) לת"ק [ספק זכר נקבה], לר' ישמעאל שוחטין במדינה [מום], לרבנן בתראי - אינו בכור ונגזז [הזכר, הזכרים, (לרש"י - בריה בפנ"ע)]

חריץ הוי מום רק במקום עצם [אביי - היקש לשבור, רבא - גרב, חרוץ קרא יתירא]

ברייתא - טומטום - שמטיל מים במקום זכרות הוי זכר

במקום נקבות - לחכמים (לרב חסדא) - ספק שמא נתהפכה זכרותו מבפנים

והוי ספק בכור [הואיל ואשתני, אישתני], לר"ש - נקבה

אשת טומטום - ר"י - א"צ אפי' חליצה לר"ע דהוי ודאי סריס חמה, מח' ברייתות אי בעי חליצה או אפי' מיבמה [מח' אי אמרינן הואיל ואשתני ואשתני והוי ספק סריס חמה ג"כ, אי אשת סריס חמה מתיבמת (כר"א) או לא (כר"ע)]